

Ignoranca – močno orodje nedemokratskega vladanja

Najprej o **ignoranci** na sploh. Z njo razumemo ravnanje, ko nekdo namenoma koga ali kaj prezre. Ignoranca velja za neetično početje. Z njo se srečujemo v vsakdanjem življenju, tuja pa tudi ni v politiki. Še več. Današnja politika se je še posebno rada poslužuje, kar ne preseneča. V politiki namreč vse bolj prevladuje neoliberalna etika, ki je enkratna po tem, da pohlep neguje kot vrednoto. Ta politika sicer ohranja formalno demokracijo, le da je po vsebini vse manj demokratična, saj na mesto interesov večine prednostno zadovoljuje zasebne interese, še predvsem pa interese kapitala. Pri obvladovanju tega neskladja med formalno in dejansko demokracijo pa se prav ignoranca potrjuje kot učinkovito sredstvo in se je zato veliko uporablja. Naj to ponazorim s konkretnim primerom. To, da se politično oblast lahko javno kritizira, splošno velja za znak, da imamo opraviti z demokratično oblastjo. Ko pa ta oblast kritiko povsem ignorira, pokaže svojo pristno naravo, ki z demokracijo nima veliko skupnega.

Tudi slovenska politika je vse bolj prežeta z neoliberalno etiko in se zato tudi ignoranci ne odreka. Da jo pridno uporablja, lahko ob spremljavi njenega delovanja ugotovljamo iz dneva v dan. V nekaterih primerih pa njena aroganca celo izrazito izstopa. Navedel bom tri primere, ki si zaslužijo pozornost javnosti in smo jih imeli priložnost opazovati v letošnjem letu.

Letos spomladi je Matej Šurc izdal obsežno knjigo z naslovom »Prevarana Slovenija«, v kateri dokumentirano razgrinja trgovino z orožjem, ki jo je izvajala skupina naših sodržavljanov pod vodstvom Janše v času osamosvajanja Slovenije in pri tem v svoje žepe pospravila lepe denarce. Normalno bi bilo, da bi se Janša na to resno obtožbo odzval, recimo s tožbo Šurca zaradi grobega obrekovanja. Pa se ni. Ostal je tih, kot da se zadeva njega ne tiče in čez mesec ali dva se je tudi v javnosti ni več omenjalo. To je lep primer, ko ignoranca človeku pomaga, da tudi ob najbolj nečednih ravnanjih uspe v javnosti ohraniti pošten videz, čeprav ne ravno pri večini.

Naslednji primer je povezan z drugim tirom Koper-Divača. To, za državo izjemno pomembno strateško naložbo, ima na skrbi minister za infrastrukturo Gašperšič in ta je za njeno izvedbo pripravil scenarij, ki ga je ekonomist Jože P. Damijan povsem raztrgal; očital mu je, da je zamišljeni projekt bistveno predrag, težko izvedljiv, predvsem pa naj bi bil prilagojen bogatemu zadovoljevanju zasebnih interesov. Več kot normalno bi bilo, da se je minister na to javno Damijanovo objavo odzval in jo ovrgel. Pa se ni, niti z besedo ne. Tudi njegov nadrejeni Cerar je ravnal enako. Kasneje je bila proti ministru v parlamentu celo vložena interpelacija, ki jo je ta uspešno prestopal tudi zato, ker so parlamentarci združeno prezrli (ignorirali) ključne očitke, ki jih je v zvezi z drugim tirom na ministra in celotno vlado naslovil Damijan. Drugače povedano, vlada bo tudi zaradi zlorab, ki jih podpira ignoranca, zavozila enega najpomembnejših razvojnih projektov Slovenije.

Tretji primer se nanaša na upravljanje državnega premoženja. To, za državo izjemno pomembno aktivnost izvajamo preko dveh organizacij, ena je Slovenski državni holding (SDH), druga pa je DUTB oziroma slaba banka. Obe smo ustanovili v letih 2012/13 po navodilih, ki nam jih je vsilila EU, ta pa so zasledovala predvsem to, da država svoje premoženje čim hitreje in poceni razproda tujemu kapitalu. To usmeritev naša politika tudi pridno uresničuje, kar lahko ponazorim z letošnjo sramotno poceni prodajo mariborske banke ameriškemu skladu, ali pa s tem, da smo ljubljansko letališče tako privatizirali, da ga sedaj upravlja nemška država, in ne več slovenska. Kar nekaj nas je, ki že od leta 2012 naprej politiko javno opozarjamo, da je sedanji sistem upravljanja državnega premoženja povsem neprimeren in ga je zato potrebno spremeniti. A vlada tega ne sliši in se dela, kot da je vse v najlepšem redu. V tej popolni ignoranci jo podpira tudi opozicija. Dokaj prepričljivo pojasnilo, zakaj je v tem primeru politika tako enotna, najdemo v intervjuju s poslancem (in odstopljenim) ministrom Vebrom, ki ga je Nedeljski objavil v svoji zadnji številki (2.11.2016). Veber v njem lepo razgrinja, kako bogate možnosti pritlehnega zasebnega okoriščenja omogoča sedanje upravljanje državnega premoženja, temu pa se nobena stran, tako pozicija kot opozicija, ne želi odreči.

Navedeni primeri kažejo, da je ignoranca orodje, ki ga neoliberalno upravljanje države v razmerah sicer dobro razvite formalne demokracije odlično izkorišča za prikrivanje zlorab v škodo večine in v korist posameznikov. Za omejevanje teh zlorab je zato še kako pomembno, da civilna družba politiki čim bolj oteži to zavajanje javnosti. Kako konkretno? Recimo tako, da se ji preprosto ne dovoli, da se na javno izrečeno in utemeljeno kritiko ne odziva. Če bi se v primerih, ki jih navajam, tako ravnalo, bi bilo Sloveniji marsikaj drugače, boljše. Pa je civilna družba to tudi sposobna storiti. Danes najbrž res ne, a upamo, da jutri bo.